

Bruxelles, den 28. april 2025
(OR. en)

7679/25

CULT 25
AUDIO 23
SOC 235
SUSTDEV 20
SAN 169
EDUC 120
EMPL 151
RELEX 481
DIGIT 67

NOTE

fra: formandskabet
til: De Faste Repræsentanters Komité/Rådet

Vedr.: En ny tilgang til kultur i Den Europæiske Union: kulturkompasset og fremtiden for programmet Et Kreativt Europa
– *Orienterende debat*

Vedlagt følger til delegationerne en styringsnote fra formandskabet om ovennævnte emne med henblik på den orienterende debat på samlingen i Rådet (uddannelse, ungdom, kultur og sport) den 13. maj 2025.

**En ny tilgang til kultur i Den Europæiske Union:
kulturkompasset og fremtiden for programmet Et Kreativt Europa**

Orienterende debat

A. INDLEDNING

Den nuværende ustabile og bekymrende geopolitiske situation kræver et stærkt og forenet EU. Kultur og kulturarv er et udtryk for kreativitet og vores rige historie; de danner grundlag for samfundslivet, kulturel mangfoldighed og europæiske værdier. Samtidig står Europas kulturelle og kreative sektorer over for hidtil usete udfordringer. Den russiske aggression mod Ukraine og dens barbariske manifestationer viser klart, at også kulturarven er truet. I konfliktsituationer, hvor Europas fælles kultur og kulturarv bliver ofre for krig, er det vigtigt at udvikle social og institutionel modstandsdygtighed samt strategier, der sætter kultur, kulturarv og bæredygtig udvikling i centrum for genopretningspolitikker.

I denne vigtige fase for Europa er der derfor behov for en nytænkning af vores støtte til kultur og til de kulturelle og kreative sektorer. Vi ser frem til offentliggørelsen af den flerårige finansielle ramme for 2028-2034, som vil fastlægge omfanget af og rammerne for EU's fremtidige finansielle støtte til kultur. Sideløbende hermed og som svar på Rådets opfordring arbejder Europa-Kommissionen på et kulturkompas, en overordnet strategisk ramme, der skal styre og udnytte kulturens mange dimensioner, og som bør udstikke retningslinjer for presserende problemer, som Europas kulturelle og kreative sektorer står over for.

B. FREMTIDEN FOR PROGRAMMET ET KREATIVT EUROPA

I denne forbindelse er programmet Et Kreativt Europa – det vigtigste EU-finansierede instrument til støtte for de europæiske kulturelle og kreative sektorer – af særlig interesse for alle medlemsstaterne. Initiativer, der blev gennemført inden for rammerne af programmet Et Kreativt Europa, gjorde det muligt at yde betydelig støtte til grænseoverskridende samarbejde, fremme kulturel og sproglig mangfoldighed, samle ekspertise og udvikle potentialet og omfanget af europæiske enheder i de kulturelle og kreative sektorer. De bidrog også til at styrke professionaliseringen og de kulturelle og kreative sektorerers konkurrenceevne samt til væksten på verdensmarkedet.

Programmeringen og gennemførelsen af programmet Et Kreativt Europa ligger fortsat hos Kommissionen. I januar 2025 undertegnede kulturministrene fra de 27 EU-lande en skrivelse til næstformand Henna Virkkunen og kommissærerne Glenn Micallef og Piotr Serafin, hvori de understreger kulturens betydning for Europas udvikling og mangfoldighed og anfører, at den fælles indsats for at opretholde programmet bør fortsætte. EU's kulturministre bemærker, at programmet Et Kreativt Europa er det eneste EU-program, der specifikt er beregnet til at støtte samarbejde mellem kulturelle og kreative organisationer, kunstnere og kulturarbejdere. De understreger, at kultur spiller en central rolle med hensyn til at beskytte værdifællesskabet, berige vores fælles europæiske identitet og øge den sociale samhørighed, samtidig med at den understøtter innovation og konkurrenceevne. Desuden fremmer kultur tilhørsfølelse og aktivt medborgerskab, hvilket er væsentligt for at opretholde EU's demokratiske værdier. De bemærker, at behovet for samarbejde i de kulturelle og kreative sektorer på EU-plan aldrig har været mere presserende, især i forbindelse med den igangværende digitale omstilling og i en verden i konstant forandring.

Viljen til at fortsætte programmet Et Kreativt Europa fremgår af skrivelsens konklusion:

"(...) for at sikre, at sektoren fortsat kan tilpasse sig og trives i det hurtigt skiftende globale landskab, opfordrer vi, undertegnede kulturministre, kraftigt Europa-Kommissionen til fortsat at prioritere kulturel mangfoldighed og kunstnerisk frihed. Vi bekræfter på ny, at de kulturelle og kreative sektorer, herunder den audiovisuelle industri, kræver effektive og sektortilpassede EU- incitament. Disse incitament skal være både meget synlige og strategisk udformet til at støtte kulturelt samarbejde og indholdsskabelse. De bør sikre, at EU's strategier og finansieringsprioriteter er fleksible og lydhøre over for sektorens hurtigt skiftende behov samt digitale udfordringer og teknologiske innovationer. Uden at foregribe EU's budgetforhandlinger vil vi gerne understrege, at kun med sådanne målrettede foranstaltninger kan vi sikre sektorens langsigtede modstandsdygtighed, konkurrenceevne og vitalitet i Europas kulturelle og kreative økosystem. Vi ser frem til at fortsætte vores fælles indsats og til yderligere at styrke Europas rolle med hensyn til at fremme kulturel mangfoldighed, kreativitet og innovation."

EU's kulturministres klare og faste holdning er et centralt element, som skal tages i betragtning i den igangværende forberedelsesproces med henblik på at styrke programmet Et Kreativt Europa i fremtiden.

C. ET NYT KULTURKOMPAS

Kulturkompasset er et flagskibsinitiativ i kommissær Glenn Micallefs opgavebeskrivelse.

Kompasset bør bidrage til at integrere kultur i EU's overordnede politikmål og på ny bekræfte EU's værdier og vejledende principper med det endelige mål at sikre, at kultur bliver mere tilgængelig for alle. Det bør imødekomme behovet for en mere strategisk og sammenhængende tilgang i EU's støtte til kultur, en tilgang, der forholder sig til den udfordrende politiske og geopolitiske kontekst.

Kommissionen indledte forberedelser til dette strategiske initiativ, herunder en første produktiv udveksling med EU's medlemsstater, som fandt sted på det uformelle ministermøde den 8. april i Warszawa, med fokus på de underliggende vejledende principper for EU's politikudformning på kulturområdet, der skal forankres i det fremtidige kulturkompass, og som bekræfter de centrale retningslinjer. Medlemsstaterne deklamerede kulturens iboende værdi og behovet for at garantere kunstnerisk frihed, sikre kulturel mangfoldighed og kulturarv og opbygge sektorens modstandsdygtighed med digitalt teknologisk input i forbindelse med beredskab og kulturtilgængelighed. I lyset af klimaændringerne bør kulturpolitiske beslutningstagere også tage hensyn til bæredygtig udvikling og sørge for investeringer i innovation og teknologisk omstilling, dog med fornemmelse for AI's indvirkning på sektoren. Mange omtalte kunstnere og skabere som en vigtig kapital og slog til lyd for lovgivning, der letter deres arbejdsvilkår, fremmer rimelig løn og forbedrer den sociale beskyttelse. Deltagerne fremhævede enstemmigt kulturens rolle i opbygning af demokrati, trivsel og sundhed i samfundet, og som følge heraf blev integration af kultur i EU's politikker og kulturdiplomati bragt op.

Efter de konstruktive drøftelser på det uformelle ministermøde giver samlingen i Rådet (uddannelse, ungdom, kultur og sport) den 13. maj ministrene mulighed for at uddybe udvekslingen af synspunkter om centrale kulturpolitiktemaer, der indgår i kulturkompasset, med henblik på at håndtere de vigtigste udfordringer for kultur og de kulturelle og kreative sektorer og industrier.

Den omfattende høringsproces for kulturkompasset omfatter også en skriftlig høring (onlineundersøgelse) og et arbejdsseminar, som Europa-Kommissionen og formandskabet er værter for den 17. juni 2025 i Bruxelles. Disse høringstrin har til formål at lette medlemsstaternes engagement i udformningen af EU's fremtidige strategiske politikstøtte til kultur.

D. SPØRGSMÅL TIL DEN ORIENTERENDE DEBAT

På denne baggrund opfordres ministrene til at udveksle synspunkter om følgende spørgsmål:

1. I betragtning af de aktuelle udfordringer, som de kulturelle og kreative sektorer står over for, bedes du angive, om programmet Et Kreativt Europa bør tilpasses for bedre at kunne håndtere disse udfordringer, og i bekræftende fald hvordan?
2. Hvordan kan kulturkompasset i betragtning af den aktuelle geopolitiske kontekst bryde med status quo og sikre, at kulturens strategiske betydning anerkendes sammen med de nye politiske prioriteter, der opstår på EU- og medlemsstatsplan?

Vær venlig ikke at overskride tre minutters taletid.

Formandskabet ønsker, at ministrene fremsætter deres erklæringer skriftligt efter samlingen i Rådet (uddannelse, ungdom, kultur og sport). Dine forslag vil blive videresendt til Europa-Kommissionen som input til den videre forberedelse af det fremtidige program Et Kreativt Europa og kulturkompasset.
